

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr. Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 " Nyilváltór sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Meghívás.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége az alább jegyzett napirend tárgyainak fontosságára való tekintettel a párt közgyűlésének összehívását szükségesnek tartván, felkéretnek a szabadelvű párthoz tartozó polgártársaink hogy folyó október hó 23-án délelőtti 10 és fél órakor a Krispin-féle teremben tartandó közgyűlésen megjelenni és pártunk érdekeit közreműködésükkel támogatni sziveskedjenek.

Az aradvárosi szabadelvű párt elnöksége.

N a p i r e n d:

1. B o n t s Döme pártunk vezérlo elnökének ez állásról való lemondása és más elnök választása.
2. A városi törvényhatósági bizottságba választás alá eső tagoknak közelebb megejtendő választása alkalmából szükségesnek mutatkozó intézkedések megtételére egy végrehajtó bizottságnak megválasztása.

Ellenzéki brutalitás.

Budapest, október 20.

(—i—) A mi ellenzékünk nem szokta kérdezni, hogy mily rossz vért csinál ő másnak, csak azt szokta követelni, hogy neki ne csináljon rossz vért senki. Ennek a követelésnek azonban bajos lenne megfelelni, mert a mi ellenzékünknel mindjárt kész a rossz vér, amint a kormány ellen hecczet lehet csinálni valamiből. Legtöbbnyire aprólékos haszontalanságokból, de ami hatással van a tömegre; és minden oly mozzanattól, melyet a nem gondolkozók előtt nemzetellenes merénylet gyanánt lehet feltüntetni. Itt aztán nem

kérdezi az ellenzék, országnak, nemzetnek hasznára, előnyére válhatik e az, ami ellen ő a közvéleményt föllázítani igyekszik, mert igenis előnyére válhatik a pártérdeknek, és ez a fő. És hogy a pártérdeknek egy-némely hecz csakugyan hasznára válhatik, azt bebizonyította a boszniai okupáció alatt elkövetett nagy lázítás, a diplomaciai belátás egyik legbölcsebb ténye ellen: de hát még egyszer oly nagyra emelte a szélbali képviselők számát.

Hogy a Hentzi-szobor iránt az ellen-szerv nagy: azt mi nem akarjuk kétségbe vonni, de hogy ez a nagy ellenszerv jogosult-e, s a mindent meggondolni tudó értelem kifolyása-e, arról sokat lehet beszélni. Mert ha a dolgot magyar érdekek szempontjából itéljük meg, nagyon természetes, hogy saját részünkre fogjuk dönteni az ítéletet, de mert sem egyes ember, sem egyes család oly kérdéseknél, ahol nem az ököljog, hatalmi tulsuly, vagy az erősebb akarata, hanem az igazság és a méltányosság a döntő, a saját maga bírása nem lehet, éppen úgy nem lehet bíró a Hentzi-szobor kérdésénél a dovinizmus.

Mert hát mi volt Hentzi? Katona. Egy olyan katona, aki inkább meghalt mintsem hogy a várat az ellenségnek föladjá. A részrehajlatlan történelem ő felette éppen úgy fog itélni, mint Zrínyi Miklós, Szirics Miklós, Szondy György avagy Dobó István felett. Ő mint cs. kir. tábornok, bizonynyal nem úgy fogta fel a dolgot, hogy a magyar szabadságharc ellen küzd, hanem mint urának s a zászlónak, amely alá esküdt, hiva, abban a meggyőződésben élt, hogy lázadókkal, felkelőkkel, az ő uralkodójának jogai el-

len feltámadottakkal van dolga. Már hogy aztán helyesen gondolkozott-e? Arra nincs más válasz, minthogy az ő szempontja ez volt.

Felhozzák ellene, hogy lövette Pestet; felakarta robbantani a lánchidat. Hát ez bizony nagyon helytelen dolog lett volna tőle mint magyar embertől, de az ellenség, pláne az élet-halál pillanatában nem azt nézi, hogy mivel okozhasson kevesebb kárt az ő élete ellen törekvőnek, hanem azt, hogy tegye annak tervét lehetetlenné, hogy védhesse meg állását, vagyónát és életét? Pestet azért lövette, hogy az ostrom tervétől az ellenséget elriassza. A lánchidat azért akarta hasznavehetlenné tenni, hogy azon át ne mehessen az ellenség. Be ne vehesse Budát, szerinte Bécs kulcsát, amely Bécsnek megvédését többre becsülte a lánchidnál.

Hiszen nem régen történt, hogy az angolok, mert nyomást akartak gyakorolni, összelövelték Alexandriát. Az ötvenes években egy elfogott amerikai polgár miatt, tehát egyetlen egy ember miatt, ha ki nem adják, két amerikai hadihajó bombázni akarta Velenczét. Hát azt hisszük talán, hogy Pest kivétel?

És hogy Haynau mily rémtetteket követett el? De hát tehetett arról Hentzi, aki egyebet nem tett, mint hősi halált halt, mint katona. Aztán meg a 19-ik század második felében óriásit haladt a humanitás. Hogy az előtt a forradalmak és a forradalmat leverők mit műveltek? Azért nem kell Haynauhoz menni. Nem-e széttépték Pesten Lambertet? Nem akasztatta-e fel Görgey Zichyt? S a kit h a z a á r u l á s o n fogtak, nem lövették-e föbe? Nem akasztatták-e föl? Amazok meg a f e l s é g á r u l á s szempontjából

T A R C Z A.

— Október 21. —

Kedves vendég.

— Irta: Csóor Gáspár. —

(Vége.)

Ennyi rekoneszánsz vizit! szizifuszi munka! rémültem el és kezdettem irigyelni a levélhordókat, kinek csak 8 órát kell naponként gyalogniok. Ez az a rettenetes gond, hogy ki ne maradjon valaki; Hisz — méltán — örök haragot, vagy ami még rosszabb, éles megszólásokat zudítanak fejemre, még mielőtt csak meg is kezdettem volna az új házban hivatalos működésemet.

Nem hihetetlen, ha mondom, hogy mire a „nagyon sokszor” ígért vizitekből csak az első is megadhattam kinek-kinek, teljes két hónap mult el.

Azon közben más udvariasági kötelemeket is kellett teljesítenem. Hanem egy naptárt s abban a följegyzett ismerős nevekről és névjegyekről megkérdeztem minden névnapot, amire gratulálnom már udvarias kötelesség volt; több, mint száz apró levelet küldöttem e czélszél szét. Negyven születésnap, harmincöt szüreti és tiz disznótéri, lehetőleg szellemes tósztot készítenem; mindnél vigyáz-

nom, hogy a rövid ismeretség jogait túl ne lépjem és esetleg konfidens ne legyenek. A bál és batyubál rendezéseket, párbaj-szegedségeket és páros viaskodásokat (lehetően ezeket kikerülni ily rohamos ismerkedés alatt), kaszinózást és a tarka-barka egyleti választmányi üléseket nem is számítva, — vőfély voltam tizenháromszor (mindenik egy-egy nap); temetéseknel fátylavívó kilencszer (egy-egy délután): keresztapa huszonötször (Gödölyén rendkívül nagy a népesedés: egy-egy délelőtt); kellett kugliznom, különböző sport-egyletekben tornásznom, úsznom, csolnáknom; az ipartestület szakosztályaiba egymásután útvén bele a hivalkodás, hét zászlószentelésnél egy-egy szöveget bevernem a zászlórúdba; népnünpélyen, követvásáraon a disz föl- és levonulásokat rendeznem: bár lovon soh' sem ültem, vezetnem a bandériumot, s vigyáznom, hogy le ne essem: és hogy a megpróbáltatás teljes legyen, a nőegyletek, versenyezve egymással, titkárnak választottak. Az igaz, hogy ekképen csakhamar hosszabb czim- és rangsorozatom lett, mint a kínai császárnak, De az is igaz, hogy még csak felbontani sem jutott időm az alispán megbízó levelét és bemutatni a hatóságnál, nem hogy teljesíteni vészbiztosi hivatalomat. Az ellenem „keretztülvezetett fegyelmi eljárás” jegyzőkönyvei és vádpontjai is igazolhatják, hogy

biz' egy keresztbe szalmát sem tettem én ki-küldetésem mezején.

Talán tán rá is vitt volna már a lelkiismeret, hogy ehbeu a kedves városban így, szépen, lassacskán, áttáncoljam, lovagoljam, tósztozzam, kereszteljem, gratuláljam, viziteljem, tornászom és egyleti titkároskodjam az életet, mint kirendelt vészbiztos, ha szerencsére még elég jokor nem történik meg az aminek ugyan a dolgok rendes folyásából előreláthatólag be kellett következnie, de amire gondolni nekem, bokros teendőim közt, kisebb gondomnál is nagyobb volt.

Nem házasság volt ez, az a életem folyásába oly erősen bevágott esemény. Hanem az, hogy én a gödölyei előjáróságot még csak nem is világosíthattam föl, (mint ahogy azt vészbiztosi minőségemben legelőször tennem kellett volna), hogy ne okozkodjék s vonja azonnal vissza a filoxera-vész ellen kiadott igazán naiv rendeletét, vasvillás határeireivel egyetemben. Ennek következtében az örök megérkezése óta is állandóan és hűen elvasvillázták a határt, a városba törekvő megyebeliekkel egyetemben.

Amiről mindenről én természetesen tapasztalást nem szerezhettem, mert egyetlen egyszer sem mozdultam ki a kedves városból. De szerzett az alispán, aki vészbiztosi működésemet megtekintendő, egyszer személyesen is ellá-

indultak ki, melynek szintén halál volt a büntetése.

De hát Cronvelt, Robespiert, Danton, Maratot miért nem emlegetik Haynau mellett? Avagy hol történt még eddig, hogy egy legyőzött forradalom ne lett volna megtorolva? Ma talán már humánusabb eszközökhöz fordulnának, de bizony akkor azért menekültek el a magyar emigránsok, mert tudták a szokást, hogy egy ily küzdelem után mit szokott a győző elkövetni világszerte. Ott van különben példának a párisi kommun. Mit csinált a győztes köztársaság?

Hát azok a dolgok, amelyek Hentzi ellen felhozhatók, lehetnek hatással a tömegre, de gondolkodó, értelmes emberekre nem. Hentzinek mindazokhoz semmi köze nem volt. Ő meghalt mint egy hős, mint egy Zrinyi. És vajjon a magyar ifjak nem mentek-e ovációt csinálni Zrinyi gyilkosaihoz? Ártott nekünk valaha annyit valaki, bánt velünk úgy valaki, mint a török? S ime most, az egymás nyakába borulunk.

Hentzi ellenünk küzdött, mi a Hentzi uralkodója ellen küzdöttünk és ha az az uralkodó most mindkettőnköt közösen gyermekéül fogad s megbocsátja nekünk a mi vétkeinket, úgy hozza magával a lovagiasság és a ketesztényi szeretet: hogy mi is megbocsássunk az ellenünk vétkezőknek: mert az az igazi nemes gondolkodás, az igazi nemes felfogás cselekménye.

Amit az ellenzéki lapok művelnek, az helytelen s a magyar nemzet lovagias karakterével nem fér össze.

Belföld.

A függő egyházi kérdések.

Az egyházpolitikai kérdésekben a mai napig semmiféle eldöntés nem történt. Egészen alaptalan tehát egyes lapoknak erre vonatkozó közlése, különösen az, a mely a koronának a polgári házasságra vonatkozó kijelentéseket tulajdonít. A korona máig egyáltalán semmi irányban nem nyilatkozott, sem úgy, hogy a „polgári házasság amíg ő életben van be nem hozható”, sem úgy, hogy a kötelező polgári házasságot, vagy a polg. házasság akár miféle nemét elfogadja. A válságos kérdés különben már természeténél fogva is sokkal fontosabb, hogysem a korona azt ily módon dönthesse el. A tény — írja a

toogatott Gödölyére. Azaz csak akart! A buzgó filloxera-örök a négylovas hintó előtt ép úgy összeakasztották vasvillaikat, akár csak Kápolnási Czipó András uran ferleámos szekérének előtte.

Ezen hallatlan vakmerőségnek több, de egymásból folyó következménye lett. A liberális kocsis közéjük vágott a „négyes“-sel a filloxera-öröknek, ezeket orra kollintották előbb a nagyságos ur ezer forintos ostorhegyesét, aztán liberális kocsisát, aztán... köszönje meg a nagyságos ur, hogy maga is le nem szállott!

A szenzációs hír elfutotta a vármegyét, a helyi lapok rólam vezércikkettek. bandita-főnöknek neveztek, kinek égése alatt valóssággal dühöng a rablóvilág és elcsapatásomat sürgették.

Ami gyorsan be is következett, még pedig várakozáson felül, mind a két minőségemben. Elcsaptak mint vészbiztost, aki hivatalában tehetetlen és elcsaptak, mint megyei tisztviselőt aki ignorálja a felsőbb hatóság parancsát.

Szerencsére Gödölyén gyűjtöt tiszteletbeli állásaim mind megmaradtak, sőt bukásomra mintegy tromful, a városi tisztviselők köre tüntetőleg választott dísztagjává.

És most van a kínai császárnál hosszab titulusom, de nincs hozzá vitulus.

Ami, vigasztalul essék, sok másoknál nincs különben.

„P.H.” — csak annyi, hogy az utolsó koronatanácsban a kormány tényleg a korona elé tette a kötelező polg. házasság, az ált. polgári anyakönyv és a recepció kérdéseit úgy, a mint azok a kabinet kebelében minden esetre nem közös egyetértéssel formuláztattak. Ő felsége a kérdéseket tudomásul vette, de elhatározást vagy véleményt semmi irányban nem nyilvánított. A korona elhatározását eddigél sem közölte a kormánnyal, bár mint általánosan várják, ez még a budgetvita megkezdése előtt, tehát pár nap alatt be fog következni. Politikai körökben a kabinet válságát a helyzetből kifolyó szükségességnek tekintik, de egészen bizonytalan még, hogy az részleges lesz-e, vagy olynemű, hogy az egész kabinet beadja lemondását. Azonban ennek dacára seholy sem várnak messzebb terjedő vagy gyökeres válságot.

A bodajki választás.

Fejérmegye központi választmánya a bodajki választást, mely a t. z. l. Béla b. mandátumának megsemmisítése folytán vált szükségessé, november 3-ikára tűzte ki. Jelöltek Megyeri K r a u s z Lajos kománypárti, N a g y Ignác székesfehérvári ügyvéd függetlenségi és 48-as párti, és S z e n d r e y Gerzson volt képviselő, antiszemita.

A honvédszobor.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 20.

Nem megmondtuk?!

Ehhez különben semmi ördögösség sem kellett: előre láthatta volna azt bárki is, hogy nóta végét A p p o n y i é k együtt fogják fujni a derék függetlenségiekkel. Hisz az olyan világos volt!

Denique a tegnap este könyomaton megjelent nemzeti párti riadó, amelyet az „Aradi Közlöny” távirata jelzett is, új helyzetbe terelte a honvédszobor kapcsán felmerült affairet. A régi helyzet az megint. Szemben áll kormány az egész ellenzékkel. Legalább most már őszinte a helyzet. Nincs dolga a jobb oldalnak jézuitasággal leplezett furgfanggal, hanem bevallott ellenzéssel, amely tudvalevő volt ugyan eddig is, de csak ma vedlett ki lepleből.

Ehhez képest szónokolt már ma S á g h y a nemzeti párt részéről. Hogy mit és hogy beszélt S á g h y? Ezt hagyjuk. Aludtunk beszéde alatt a boldgok álmát, akár csak mint illo tempore, amikor S á g h y a kathedráról prelegált nekünk. Akkor is midig aludtunk.

S á g h y előtt V a d n a y állott fel, hogy V i s o n t a i tegnapi ferdítéseit helyre igazítsa. Sok igazságot mondott s mert az igazságot nem szokás szivelni, nem igen a baloldalon, hát a baloldal iszonyatosan pattogott, üvöltött. A legzifrább s a baloldalon jellemző közbeszólások potyogtak az általános kavargásba:

— H i g v e l e j ü! — mondta Károlyi Gábor.

— C s o k o l á d é - h o n v é d! — sivitotta közbe Vécsey.

— T r o t y! — titulálták Vadnait többen is.

Persze ezekről a gyorsírói följegyzések s az ujságok hallgatnak. Mert az ilyen megjegyzéseket csak a legalacsonyabb pillanatokban, amikor a zürzavarban a gyorsíró nem tudja hamarjában gazdáját találni az epithetonoknak szokás szólnak eresztetni.

Hanem azért Vadnaynak mégis igaza volt.

U g r o n Gábornak a neve ismét megtöltötte a karzatot, a hangja pedig alig is fért el a Házban. Ugy pattogott, úgy gestikulált, olyan vérben forgó szemekkel villogott a jobboldalra, amint eddig talán még soha. A maga szempontjából, a maga érdekében — miért ta-

gadnók? — eddig még ő beszélt a legszebben, a legtöbb hatással. A lelkesedés olyan tüzzel égett, hogy még ellenteljei is felmelegedtek mellette.

Beh kár, hogy olyan sok szappan buborékot és hogy mind szappan buborékot eregetett...

A következő öt percz alatt csak Ugronról beszélt az egész folyosó. Nem, ez mégsem jellemzi egészen Ugron beszédét. Jobban jellemezzük ha megírjuk, hogy egy öreg honvéd — Vadnay Károly, megvonta magát egy sarokban a beszéd alatt és — sirt.

Beh kár...

Szóval: B e ö t h y Akosnak ma nem volt szerencséje. Szerencsétlenség lett volna ma akárkire is — Ugron után beszélni. Hanem azért Beöthy mégis beszélt. Mert még sokaknak kell beszélniök, hogy A p p o n y i fordulását igazolják. És ezért áldozta föl magát Beöthy Akos is.

Szegény Beöthy...

A Rákosi-Csávolszky affér.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, október 20.

A napirend illetén folyásából undorítóan ri ki a R á k o s i c o n t r a C s á v o l s z k y affaire. A pártok emelkedett niveauju harcától, melyben a legjobbak kelnek birokra, bántóan elüt az a másik harc, amelyet két ujságíró és két ujság küzd egymás ellenében.

Nap nem mulik el nyilatkozás nélkül. Egy napon az egyik szórja a másikra a szemetet, a következőn ennek viszonzozza ugyanezt a sajnálatos dolgot. Ma az egyik, holnap a másik mosakodik.

Hogy mennyire hat ez az egész piszkolódás a közönségre, nyilvánvaló abból, hogy az egyetemi ifjuság már megmozdult. Tüntetni készül — Rákosi mellett, tehát az Egyetértés ellen.

Mi pedig az ujságírók, nap-nap után regisztráljuk a dolgok folyását. És az idegeket emésztő munka közben pirulva kérdezzük egymást:

— Valjon ez a tüntetés és a felek kölcsönös mosakodása elhárítja-e rólunk, ami ebből a piszkos affaireből — ujságírónak ujságíró ellen való civakodásából kétségtelen ránk is hárult, még pedig egészen a mi hibánkon kívül?

Mert a mit az ujságírásnak ez a két korifeusa mivel, semmi esetre sem emelte a közönség véleményét az ujságírókról, rólunk.

Erre az egész dologra ugyan sem R á k o s i n a k, sem C s á v o l s z k y n a k a legkevésbé pedig volt szüksége az ujságírásnak.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 762,0 mm., délután 3 órakor 758,8 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 9,0, délután 2 órakor C° + 10,3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A szinügyi bizottság ülése.

(Az igazgató biztosítéka. — Megyünk-e Debreczenbe? — Színházlátogatók. — Hosszu felvonásokozók. — A dráma és még valami.)

— Október 20. —

Arad város szinügyi bizottsága tegnap délután fél 5 órakor ülést tartott.

F á b i á n László főispán elnöklete alatt jelen voltak S a l a c z Gyula polgármester, I n s t i t ú t ó r i s Kálmán, S c h u s z t e r I l l é s dr, P a r e c z István, A v a r f f y F e r e n c z, S a l l a y Béla dr bizottsági tagok, ifj. L ó c s Rezső bizottságijegyző és S o m i ó Sándor művezető.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, S a l a c z Gyula polgármester bejelentette, hogy a heti műsor, a szintársulat névsora és Aradi Géza szinigazgatónak virágvasárnapig terjedő konzessziója bemutatott és 1000 írt bizto-

sítők letétetett. Bejelenti továbbá, hogy a színházi felszerelések nem javítottak ki.

S o m l ó művezető jelenti, hogy a javítási munkálatok folyamatban vannak. A javítások eszközésére december 31-ig használatos engedélyeztetett.

S a l a c z polgármester előadja, hogy nála járt L e s z k a y András a debreczeni színház igazgatója s kijelentette, hogy ő is pályázni fog az aradi színházra.

Olvastatott ezután L e s z k a y András kérvénye, melyben a színházi bizottságot felkéri, hogy előadásait és berendezéseit megtekintendő ránduljon át Debreczenbe.

A v a r f f y Ferencz dr nem ajánlja a hivatalos látogatást, bizassék látogatása a tagok tetszésére. Ő a maga részéről szívesen átmegy a saját költségén, mint magánember, kéri a beadványt tudomásul venni s L e s z k a y t felhívni, hogy az átutazás kérdésében a bizottság tagjaival lépjen érintkezésbe.

I n s t i t o r i s Kálmán egy albizottság kiküldése mellett szól.

F á b i á n főispán a pályázat eldöntésénél csak hasznosnak találja, ha ismerjük a társulatot s a berendezést. Ő egy hivatalos bizottság kiküldését ajánlja, a kikhez csatlakozni lehessen.

Ezután kiküldettek a debreczeni színház berendezéseinek és előadásainak megtekintésére Sallay Béla dr. Avarffy Ferencz dr és Müller Károly színházi bizottsági tagok.

Megállapított a színházlátogatók sorrendje 1893 évi január 15-ig a mikor a színházi bizottság újra fog megalakulni. A beosztás a következő: Október 21—31-ig Sallay Béla dr és Kabdebó János dr; november 1-től 15-ig Müller Lajos dr Parecz István; november 15-től 30-ig Hász Sándor és Institoris Kálmán, december 1-től 15-ig Avarffy Ferencz és Sarlot Domokos; december 15—31-ig Müller Károly és ifj Löcs Rezső és január 1-től 15-ig Lukácsy Miklos.

S a l a c z polgármester a felvonások közök hosszúsága miatt hallott panaszt.

S o m l ó: a felvonások közök nem lehetnek rövidebbek, mert a színpad szűk s rajta nagy diszlettel mozogni sem lehet. A butorokat az I és II-or emeletről kell a színpadra hordani. Kisebbség öltözködés szabályszerűen 10, nagyobb 20—25 percet vesz igénybe. A közönség azért kifogásolja a felvonások közök, mert nincs a színháznál társalgó, czukrászda, a hol idejét eltölthetné.

I n s t i t o r i s Kálmán az öltözködésre 10 percet elég időnek talál. A butorokat elő kell készíteni.

F á b i á n főispán csak olyan felvonások közök kíván, a minők tavaly voltak.

S o m l ó a mit lehet, meg fogja tenni arra nézve, hogy rövidebbek legyenek a felvonások közök.

S a l a c z polgármester drámai előadások gyarlósága miatt is hallott panaszt melynek okát abban keresi, hogy a társulat még nincs kellőleg összehozva.

A v a r f f y Ferencz dr emelt szót végül s rosszalja, hogy a kar mulat, nevetgél és diszkurál a színen.

Ezt tudomásul vette a bizottság, s az ülés véget ért.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 21. —

Borús.
Hűvös.
Helyenként csapadék.

Ar

„ARADI KOZLONY“

előfizetési árai:

Helyben		Vidéken	
házhoz hordva:		szétküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.	Egy óra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénznek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványosokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“.

H I R E K.

Október 21. Péntek. Róm. kath. naptár: Orsolya. — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab. — A nap két óra 29 perczkor, nyug-szik 4 óra 59 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van keddes és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Október 23. Az aradi szabadelvű párt közgyűlése délelőtt 11 órakor a Krispin-teremben.

Október 25. Fogyasztási adók megváltása iránti tárgyalás délelőtt 9 órakor a városházán.

Október 25. Az 1848—49. ésszes honvédek tanácskozása délután 5 órakor a „Fehér Kereszt“-ben.

Október 30. A reformáció ünnepe.

Október 30. Az aradi honvédegyület közgyűlése.

— Aradváros vízvezetke és csatornázása.

A vízvezetkei és csatornázási albizottság P a r e c z István tanácsnok elnöklete alatt tartott ülésén már letárgyalta a vállalkozókkal kötendő szerződés minden pontját. Tegnap délután 5 órakor a bizottság újból összeült s zárt ülésén folytatólag tárgyalta a szabályrendeletet.

— A regále kártalanítási jövedelem és a községek. A regálemegváltási törvény, mint tudva van, elrendeli, hogy ha a z 1893-i k é v t ő l kezdve az államnak az italmérsi jövedékből eredő tiszta jövedelme többet tenne, mint a mennyi a kártalanítási tőke kamatainak s törlesztési járulékaiknak fedezésére szükséges, a többletből a törvényhatósági joggal bíró városok 30, a rendezett tanácsú városok 200%-ot kapnak és 100%-ot azon községek, melyek az italmérsi jogot a kártalanítási törvény hatálya alá léptek nemesi birtok jogán, kiváltság alapján, mint jogi személyek és 1848-ban és azóta önjogon gyakorolták. Kétségtelen, hogy az italmérsi jövedékből eredő tiszta jövedelem a jövő évben is jelentékenyen meg fogja haladni a kártalanítási tőke kamat és törlesztési szükségletét és így elő fog állani a városokra és községekre nézve a részesedéseknek esete. Tekintettel azonban arra, hogy a leszámolás nem eszközölhető a dolog természeténél fogva oly időben, hogy a kivétel még 1893-ban megtörténhessék, a városok és a községek részesedési járuléka csak 1894-ben fog kifizettni.

— Az aradi vásárt mint irtuk, november 4-ről nem fogják elhatalasztani. A hatóság s az orvosi hivatal azonban a legszélesebb körű óvintézkedéseket teszi meg, nehogy a veszedelmes járvány becipeltessék. Mint értesülünk, P o s g a y Lajos dr főorvos javaslatot nyújtott be a tanácshoz az iránt, hogy a vásár alkalmából még egy n a p i d i j a s o r v o s t alkalmazzon a hatóság s hogy a járványt terjesztő, kolerafogó árúkat tiltsa ki a vásárból.

— Kolera-bizottság. P o s g a y Lajos dr. városi főorvos azon javaslatát, hogy Aradon kerületi-bizottságok működjenek, szombati ülésén fogja tárgyalni a tanács.

— A difteritisz és a köznép. Aradváros közegészségügyi bizottsága fontos javaslatot terjesztett a tanács elé, melyet ez szombati ülésén fog tárgyalni. Rárjöttek ugyanis, hogy G á j, S é g a és P o l t u r a külvárosokban a köznép meglehetősen lanyhán veszi a gyermekeket pisztító difteritisz-járványt s a szükséges óvintézkedéseket nem teljesíti kellőképp. Ezért javasolta az egészségügyi bizottság, hogy a tanács az említett külvárosok részére külön n a p i d i j a s d e z i n f i c i a l ó k a t alkalmazzon, köteleességüké téve ezeknek a gondos ügyelést a járvány terjedésének megállítására. A mi igen üdvös és kívánatos dolog. Itt megemlítjük azt is, hogy az elmúlt héten h á r o m g y e r m e k h a l t m e g Aradon difteritiszben.

— A csanádi klérusról. Dessewffy Sándor püspök K á p l á r Mihály nagy-zsámi plébánost Némeczernyára plébánosnak nevezte ki; H e g e d ű s Dezső szegedbelvárosi káplánt hason minőségben Szőregre helyezte át — és R a s k ó Sándor áldozárt Bakovára káplánnak nevezte ki.

— Felépült kolera. P e t r o v i t s Mita börgyári munkás, a ki a rajta tapasztalt kolera-tünetekkel (melyek azonban sokkal csekélyebb jelentőségűek az ázsiai kolera-nál)

annyira megijesztette Aradot: már teljesen felépült s ma tinnepélyesen kivonul a barakk-kórházból, hol két napig ápolták száraz hal élvezete által okozott „gyanus“ nyavalyájában. Tehát ismét tiszta a levegő s nincsen „gyanus“ eset.

— Őszi eső. Most már csakugyan beköszöntött az ősz. Nem csalogat a vénasszonyok nyarának ve rőfénye. Ősapó elrealtelte magát és megeresztette odafönn a csapat, hogy megmutassa erélyes voltát. Tegnap egész nap csurgott; lucs-pocs volt mindenfelé, s a legveszedelmesebb nyirkos hideg terjengett a levegőben. Az őszi kabátoknak is felvirradt nagy későn hajnaluk, de az uralom előreláthatólag nem fog sokáig tartani, mert beköszönt egy nagyobb ur, a — tél. A cipészek és szabók meglegedten döröglik kezeiket, s a jó üzlet reményében előre mosolyognak, míg a szegényebb sorsú nép ijedve és rémülten néz a jövőre hideg napok elé.

— Az első kolera-eset. T e m e s v á r i levelezőnk a következő szenzációs hírt küldi tegnapi kelettel: A félelmetes ázsiai vendég, fájdalom, nem kerülte el városunkat. Ma egy igazi kolera-betegét szállítottak a polgári menház-épületben berendezett járvány-kórházba, a kiről konstatálták, hogy kolera-b e t e g s é g b e n szenved. Az eset részletei ezek:

Mintegy hat nap előtt Temesvárra érkezett a saját hajóján D a n i Gyura pancsovai gyümölcskereskedő, a ki 40 éves szerb-czerenyai születésű. Magával hozta feleségét s két hajóslegényét s az volt a szándéka, hogy Temesvárot almát vásárol. Dani ma éjjel hirtelen megbetegedett; hányási és székelési ingerek fogták el, s reggel elküldött dr. Fischhof orvosért. Az orvos azonnal felismerte a szimptomákból: rekedt hang, lábgörcsök, a test hidegsége, mélyen beesett szemek, erős hányás és székelés, — hogy itt a kolera-eset forog feun. Ennekfolytán rögtön elrendelte, hogy a beteget hordkosárban elszállítsák a polgári menház-épületben berendezett járvány-kórházba, hol dr. F r a n k kerületi orvos két ápolónő segédkezése mellett azonnal orvosi gyógykezelés alá vette. Dani ágyneműit, melyeket elvittek a hordkosárban, a járvány-kórház közelében elégették, a hajó összes helyiségeit fertőtlenítették, azután a hajót elszigetelt helyre vitték és megtiltották mindenkinek, hogy a hajóra lépjen. A megbetegedett hajótulajdonos nejét és legényeit szigorú orvosi felügyelet alá helyezték. Dr. Telbisz Károly kir. tanácsos, polgármester még a délelőtti folyamán személyesen megjelent a járvány-kórházban és tudakozódott a beteg állapota felől. B a n d l Rezső rendőrfőkapitány és dr. S t e f a n o v i t s Sándor városi főorvos személyesen ellenőrzik a tett óvintézkedések betartását. Ma d. e. fél 12 órakor orvos rendőri bizottság jelent meg a Arany-utca közelében a Bégafolyón levő hajón, hogy azt felügyelet alá helyezze. A hajót levitték a szeszégető- és finomító gyár alá, ott horgonyt vetettek és alaposan fertőtlenítették. A hajón volt gyékényeket és fehérneműket elégették. A hajó öt napig el lesz zárva.

— Multság a várban. Az aradi várbeli tisztai kaszinóban tegnap este sikerült táncestetély volt, melyen a helyőrség tisztikara családjaikkal vettek részt. A saison ez első multság a csak szűkebb körű volt s azért a városból nem voltak vendégek meghíva.

— Megbűntetett gyógyszerész. Temes-megyé közgazgatási bizottsága — mint sürgönyzik — T e r n a j g o C é z á r új-aradi ismert g y ó g y s z e r é s z t, amiért az ottani második gyógyszerész ügyében beadott felebezésben a megyei kormányzatot megsértette, 100 frt bírságra ítélte.

— A fogyasztási bérlet. Nemcsak Aradon hanem Makón is nehézségek merülnek fel a fogyasztási és italmérsi adók kivételéről. A multkor az volt a baj, hogy a miniszter a szerződést csak egy évre kiállítva küldte le. A város országos képviselője a bajt helyrehozta, s most már biztosítva volna a bérlet 3 évi időtartama. Most meg azt kötik ki feltétel gyanánt, hogy a pálinka árát a miniszter szabja meg. Ez pedig olyan csekély lesz, mint a hozzáértők mondják, hogy a város vesztéségeknek lesz kitéve. Eme bajok elhárítása vé-

gett Major polgármester, Bánffy ügyész és Boros igazgató a fővárosba utaztak.

— **Baleset a Széchenyi-malomban.** Karl Henrik munkást a Széchenyi-gözmalomban tegnap saját vigyázatlansága folytán súlyos baleset érte. A hengerhajtó fogaskerék elkapta balkezét s két ujját leszakította. A megsérült embert Bartók Kálmán rendőrhadnagy beszállította a közkórházba, hol operálni fogják.

— **Utóállítás volt tegnap a megyeházán** melyen a hatóság részéről jelen voltak Dalnok Nagy Lajos megyei főjegyző, Issék utz Károly dr. főorvos, Sorbán aljegyző, a város részéről pedig Posgai Lajos dr. főorvos és Maczych rendőrhadnagy. A város részéről egy keresetképtelent vizsgáltak meg, a megye részéről kettőt besoroztak s 5 munkaképtelent vizsgáltak meg.

— **Az aradi polg. takarékpénztár részvényesei** november hó 5-én délután 4 órakor az intézet helyiségében rendkívüli közgyűlést tartanak, melyre a részvényeseket eleve is figyelmeztetjük, miután fontos ügyek fognak tárgyalásra kerülni. Napirenden lesz a Kölcsei utca 5. számú ház megvételének jóváhagyása feletti határozat, továbbá az igazgatóság felhatalmazása az általa beterveztendő jelentés alapján az Andrássy-ut 18. számú háztelken foganatosítandó építkezések iránt s ezzel kapcsolatosan további ezer darab intézeti részvény kibocsátásának és befizetésének módozatai megállapítása a régi részvényesek elővételi jogának biztosítása mellett.

— **Hymenszővő árvaszéke.** Érdekes dologról regélnék az aradi városházán. Az eset a következő. T. aradi hivatalnok évek előtt elhagyva családját — Fiumába ment turbékolni. Leánya ezalatt férjhez akart menni, de az megtagadta tőle az apai beleegyezést. A szerelmes leányka erre az aradi árvaszékhez fordult, mely a közgyám előterjesztésére megadta a házassági engedélyt. Az apa az árvaszéki határozatot megelébbzte, de már későn, mert időközben a leányból asszony lett s így az apa azon kérése, hogy leánya előbbi állapotába helyeztesse vissza, nem teljesíthető.

— **Gyümölcsészet a hegyalján.** A gyoroki Dentsch Bernát-féle szőlőt a hozzátartozó kolnával egy gazdag külföldi pomológ vette meg s a gyümölcsstermesztést, miután a telek husz hold nagyságu, — nagyobb árnyokban és szakszerűen akarja megkísérteni; a mi annyival is érdekesebb szőlőbirtokosainkra nézve, mert ebben ez az első nagyobb vállalkozás a hegyalján, s ha lesz sikere, követői sem fognak elmaradni.

— **Főispán-installáció Békésben.** Jantsovits Pál alispán Tallián Béla, az új főispántól kapott távirati felkérés folytán szombaton Budapestre utazott, hogy a beiktatási napra s egyéb részletekre nézve megállapodásra jussanak. Jantsovits alispán hétfőn tért vissza Budapestről s Tallián Bélának Békésvármegye székébe leendő installálása november 3-án, szerdán fog megtörténni. A főispán Gyulán fog állandó lakással birni s Gyulára november 2-án érkezik, a midőn is Mező-Turon az állomásnál Szarvas község előljárósága, Gyomán, Mezőberényben, Békés-Földváron, Csabán ez előljáróságok fogadják ünnepélyesen és üdvözlik az új főispánt.

— **Gombamérgezés.** Sch. Bocskai-téri szatócs tegnap reggel gombát vásárolt, mit ebédre el is fogyasztottak. Kevéssel egy óra után úgy ő, mint neje, gyermeke és cselédje hirtelen rosszul lettek. Azonnal orvosért küldtek, de mire az megérkezett, a természet már elvégezte a magáét. Erős hányás vett rajtuk erőt, mire jobban lettek. A gomba mérgező volt, s ép ezekből jó volna a gombaárusítókat egy kissé ellenőrizni.

— **Ingyen.** Azon esetből kifolyólag, hogy némely községi előljárók a postai küldemények címzettjei személyazonosságának s névaláírásának a postai kézbesítő okmányokon való igazolása és hitelesítésért a felektől hitelesítési díjat szednek s a hitelesítést ezen viszonszolgálat nélkül megtagadják: a belügy-

miniszter elrendelte, hogy a szóban levő hitelesítés teljesítésére hivatott községi közegek a hitelesítési díjnak szedésétől a legszigorúbban eltiltassanak.

— **Élet és halál.** Arad város területén az elmúlt héten 18 csecsemő született és pedig 9 fi-, 9 nőnemű. Elhalt a városi lakosságból 21 egyén 12 fi-, 9 nőnemű. A születések évi arányszáma 200, a halálozásoké 238 pro mille.

— **A makói nép** meglehetősen furcsán fogadja a kolera elleni óvintézkedéseket. Ottani lapokban olvassuk: A kolera ellen tett óvintézkedések, alig hihető, hogy mily nagy elkésredést szültek különösen a legalsó néposztályban. Tegnap a heti-vásárra talicskával menő két szegényes asszony panaszkodott egymásnak, hogy mennyire megterheli a pórnépet az a méreg drága patika szer, hogy most már nincs mit tenni a pórnépnek, mint ölni-vágni. Kit? . . . Bizonyosan az urakat. Máskor is volt már kolera, még sem volt ennyire sanyargatva a szegény pórnép. A kit elakar venni az Isten, ugy is elveszi. Az emberek is nagyon elvannak keseredve — mondák — a kubikon, azt beszélék, hogy ők már tovább nem tűrik. De oly dühvel beszéltek ezek az asszonyok s oly méreggel tölték a talicskát, hogy csak úgy csattogott a kerék a kövezeten. Ezek valóban minden perczen készek volnának az égő csóvát a házfedelére dobni.

— **Lábbazó öngyilkos-jelölt.** Megirtuk tegnap, hogy K. Etelka aradi mézesbábos leánya öngyilkossági szándékból éles borotvával lemetsette ütérét s nyakát is elvágta. Mint értesülünk, a leány már jobban van s állapota nem aggasztó. Az öngyilkossági kísérlet oka hir szerint az, ami száz esetben kilenczven kilenczvennél: reménytelen szerelem.

— **A nyugdíjazott katonatisztek** figyelmébe ajánljuk, hogy az esetre, ha polgári ruhában utazva, igényt tartanak a mérsékelt áru vasuti utazási jegyekre, — a szükséges igazolványok kinyerése végett a helybeli térparancsnoksághoz forduljanak.

— **A veszedelem.** Szegedről írják: Tegnaptól mára ismét nem volt kolera-megbetegedés; a járvány megszűntnek tekinthető. Ennek következtében a járványbizottság megszüntette permanens ülését s a pénteken tartandó legközelebbi ülésében az iskolák megnyitása iránt is intézkedni fog. Vasárnap éjjel a csabai vasútállomáson Munkácsy vasuti fűtő felesége kolera-betegedett és hétfőn éjjel meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy az asszony a vasuti állomáson levő kut vizétől lett beteg. A kutat elzárták és a vasuti állomást alaposan dezinficiálták.

— **Vöröskakas a megyében.** Uj-Pánáton Ruher János és Stefan Anna kárára egy ház, ingóságok és gazdasági felszerelések a lángok martaléka lett. A tüzet sikerült lokalizálni, a kár azonban mégis igen tetemes. A biztosítási összeg az 500 forintnyi kár ellenében csak 350 frt. — Kurticsón is felütötte fejét a vörös kakas. Haizler József, kutas-pusztai birtokos kárára egy 480 forint értékű szalmásgabona égett el, mely azonban biztosítva volt.

— **Felfüggesztett mérnök.** Makó város polgármestere Schwob Antal városi mérnököt felfüggesztette, s ellene a fegyelmi eljárást megindította. A konkrét esetet az úrmösi töltéshez vett területek telekönyvezése körül tapasztalt mulasztás képezi. Egyébként a mérnöknek ezenkívül is még egy csomó fegyelmi baja van.

— **Betöréses lopás Paulison.** Sztoján Iszaila, paulisi lakos panaszt emelt, hogy f. 11—12-ike közötti éjjel záratlan ablakán át az üveg bezúzása mellett ismeretlen tettesek lakásába hatoltak és zárt ládáját, valamint szekrényének 3 fiókját álkulcs segítségével kinyitván, abból 1013 frtnyi összeget loptak el. A tettesek azonban ugy látszik nem elégedtek meg az összeggel, de tekintettel a közeledő hideg időszakra, még két jó meleg subát, két vég házi vásznat s cipőt is elemeltek. Sőt a Sztojánnal közös háztartásban élő Czárvi c Floricza 50 frt értékű ezüst nyakéket is megtetszett nekik, s ugy ezt, mint az asszony egyéb ingóságait is továbbították. Az összes kár 1134 frtra rug. A csendőrség azonnal megtette a kellő intézkedéseket, értesítette a járás és szolgabírákat, azonban daczára az erélyes nyomozásnak, mindezeideig nem sikerült elcsipniök a tetteseket.

— **Bíró előtt.** Tisztes asszonyság áll a megidézett felek között és türelmetlenül várja, hogy rá kerüljön a sor.

Négyszer ötször megforgatja a ciztatóriát és mindannyiszor elpirul, valahányszor a rendőrbíró figyelmeztetőleg jelenti ki, hogy különösen ebben a járványos, kolerás világban nem szabad az utcát elrondítani a belebocsátott piszokkal.

— **Azért pirul** olyan nagyokat, mert ő is hasonló mulasztásért van a bíró elébe idézve.

Végre odanyújtja a cizduláját, a rendőrbíró újra elkezd a dorgatóriumot, az asszonyság meg el kezd beszélni mindenről, csak arról nem amiért megidéztek.

Elmondja, hogy különvált a férjétől, aki az ő követeléseit felszedi az adósoktól, hogy — hosszas volna reprodukálni, mit nem csinált az ő elvált férje.

A rendőrbíró nyomban ellátja jó tanácsokkal is, csakhogy szabadulhasson tőle, mer mások is várják az ítéletet.

— **El is megy** az asszonyság az ajtóig, de ott ismét visszafordul, alásan megtéve a panaszát:

— **Kérem szépen,** egy kis kutyámat is elvitt az a gonosz ember és nem akarja visszaadni, pedig azt én kaptam ajándékba én neveltem fel.

— **A rendőrbíró** újra kitanítja, hogy ebből pert lehet csinálni, mert nincs kizárva, hogy férjürem fentartja hozzá a tulajdonjogát és az asszonyság újra kérelemre fogja a dolgot hogy:

— **Kérem szépen,** meg fizetek én annak a rendőrnök, aki a kutyámat visszahozza.

A rendőrbíró megmosolygja szegényt s tudtára adja, hogy a rendőrség csak olyat tehet meg ami szabad, és ezért nem jár fizetés, olyat pedig, amit nem szabad tennie, fizetésért sem teheti meg.

A tisztes asszonyságnak sehoggy sem tetszik a dolog és méltatlankodva távozik el azzal a megjózdéssel, hogy nem akarnak neki igazságot tenni.

— **Száznegyéves kékszakál.** Balogh Ferencz gyomai lakos, daczára, hogy 104 év nehezedik fejére, a napokban kilenczedik menyasszonyával, egy 40 éves nővel akarta a házasság rózsalánczát egybefűzni, azonban a lelkész az egg völegény gyermekeinek kérelmére nem teljesítette az esketést. Balogh már nyolcz törvényesen megesküdtött feleséget kísért az örök nyugalom helyére. A szenvedélyes völegény utólag tette magát az egyházi áldáson, mert kilenczedik feleségével most vadházaságban él.

— **Jubileum Battonyán.** A battonyai gör. kel. román egyház, hallomás szerint, nagyünnepélyességgel akarja megülni tanítójának, Simonovics Balázsnak 53 éves tanítói jubileumát. A görög. kel. román lelkész e célból a megyés püspökkel Aradon értekezett.

— **Névmagyarosítás.** Kirschenhauser Ferencz sárafalvai illetőségű aradi lakos, ugy kiskoru Ferencz fia vezetéknevének „Kemény“-re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **Elfogott betörő.** A vidéki lopások száma már ismét szaporodott egygyel. Csik József govosdai lakos jelentést tett, miszerint folyó hó 13—14-ike közötti éjjel rokonának özv. Csók Mária kárára záratlan ládájából 50 ezüst forintot elloptak. A kérdéses lopást a nála alkalmazásban volt cseléde, Demján Szavéta követte el, ki ugy a pénzzel, mint még egyéb elloptott ingóságokkal együtt elmenekült. A csendőrség azonban, mely a nyomozást azonnal megindította, Solymos közelében elcsipte az ipszét, s a nála levő 50 frtnyi pénzt és ingóságokat elkobozta. Demján a tett elkövetését beismerő. Átkisértetett a szolgabírószághoz.

— **Nagyratemett ifjak.** Egy aradi boltosinast utalványnyal küldött a postára a gazdája, hogy az érkezett 76 forintot kiváltsa. A fiu hűségesen el is végezte küldetését, de a szerencsétlenség gátat vetett a pénz átadása elé. A pénzt a minorita-palota udvarában elvesztette. A szerencse, mely vele mostohánbánt, jobban kedvezett egy Reusz György nevű suhancznak, ki az összeget megtalálta, de kis kollegája, ki az esetnek szemtanuja volt, követelte a maga részét a zsákmányból. Reusz vonakodott ugyan pénzt adni, de pokoli lumpolást ígért, mit végre is hajtottak.

Kezdték a dolgot czukrászdákon, végezték korcsmákon, s a dolgot vége az lett, hogy az összeget estig egy krajczáig elverték. Az ifjú emberek polgári kimenőjét a szülők siratják, mert a kihágási bíróság kártérítésre ítélte őket.

— **Öngyilkosság.** A makói és apátfalvi határ érintkezésénél levő lakatlan épület folyosóján az országúton járok egy embert láttak felakasztva. Az akasztott emberben Ju há s z János 54 éves makói lakos volt utaszt ismerték föl, ki a jelek szerint önmagát kötötte föl. Szolgálatból csak néhány hete bocsájtották el. Elzúllott ember volt.

— **Jól fizet.** Tr u c z k a Nuczu helybeli czivisnek gusztsza jött egy kis jó kocsonyára, de mivel azt pénzért adják, s ő azzal nem rendelkezett, olcsóbb beszerzési forrást keresett. Gyors k. zében bizva ment a nagy tanulmányra, és sikerült is neki elemelni egy tányérral. S midőn a korcsmáros ezért felelőségre vonta, p o f o n n a l válaszolt. — Ez már csakugyan jó fizetés. — Az ügy a kihágási bírónál van.

— **Kiesett klarinét-síp.** Folyó hó 18-án Aradon feladott csomagok valamelyikéből szállítás közben egy klarinét-síp (Mundstück) esett ki. Aki ilyen tárgyat adott fel és a szipra igényt tart, a feladó nevénnyel jelentkeznie kötelezett a hivatali főnöknél. Arad, 1892. október 20. P a r c z e i l B é l a báró.

— **Pályázatok.** A budapesti kir. táblánál díjas joggyakornoki állásra, 15 nap alatt. Temesvár sz. kir. város törvényhatóságánál belvárosi rendőr-ormesteri állásra, hat. nov. 30. A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla kerületében több díjas joggyakornoki állásra, 15 nap alatt. Hont vármegye korpónai járási orvosi állomására, hat. nov. 10. A közhalmi kir. bíróságnál segédszolgái állásra, 4 h. a. A giráli kir. járásbíróságnál véreahajtói állásra 2 hét alatt.

Színház.

A színház műsora:

Október 21. (Péntek) Saint-cyri kisasszonyok, vigjáték először.

Október 22. (Szombat) Boissy-i boszorkány, operette.

Október 23. (Vasárnap) Délután Uff király, operette, este B u k o w.

Október 24. (Hétfő) Bolondok háza, bohózat (először.)

— **Darabváltozás.** A kiadott műsort nem bírja megtartani a társulat. Tegnapra másodszer hirdették a **Boissy-Boszorkány** operettet, mely először **Margó Zelma** betegsége miatt maradt el, de most is elmaradt a helyette a **Thermidor-t** vették elő, mely nem ment sem jobban, sem rosszabul, mint a bemutatón.

— **Uj monológ.** Az aradi színház igazgatósága „**Agglegények**” czim alatt egy új monológot fogadott el előadásra. Szerzője **Káldy Gyula dr.** aradi kir. közjegyzőhelyettes.

— **Operette-ujdonság.** Az aradi színtársulat az idei szezonban be fogja mutatni **Verney L.** új operettjét, a **Fanchon** asszony leányát, mely a népszínháznak most kedvencz repertoirdarabja. Az új operett bájos francia zenevel bír, melyre bohókás, mulattató szöveget irtak.

— **Színház hírek.** Ma pénteken **Saint-cyri kisasszonyok** adatik. — Holnap szombaton **A Boissy boszorkány** Koszta és Zaytz mulattató operetteje kerül színpadra. Vasárnap két előadás. Színpadra kerül d. u. félárakkal **Uff király** bohózat nagyoperetteje este 7-or rendes árakkal. **Bukow** a székelyek hőhéra látványos színmű dalokkal és nagy alegorikus néma képekkel. Erősen készül a társulat **A Bolondok háza** című kitűnő bohózatára is. Előkészületen vannak még: **Kertész leány nagyoperette**, **Mirabeau ifjúsága színmű**, **Serge Panine**, **Kis molnár** operette, **Draganosok** regényes operette, — és **A Pont-Biquet család** kitűnő vigjáték.

Törvényszék.

— **Késelő magyar.** A szent-annai jegyző és bíró elküldték **Schwager Mihály** esküdtet **Ernst Henrik**hez a lefoglalt gabonáért. S midőn az esküdt kötelességét akarta teljesíteni, a derék ur annyira feldühödött, hogy kést rántott rá. Az aradi kir. törvényszék az esetet tegnap tárgyalta, s **Ernst** et

hatóság elleni erőszak vétségeért 14 napi fogságra ítélte. Felebbez.

— **Az aradi sajtóügyeket** tudvalevőleg Nagyváradon fogják tárgyalni januártól kezdve. Az új intézménnyel — mint nekünk írják — sok bajuk van a derék váradiaknak. A miniszter felszólítása folytán a város megkereste az adóhivatalt, hogy tüntesse ki azokat, kik adójuk alapján esküdtzéki minősítéssel bírnak. Az adóhivatal ennek a megkeresésnek még nem tett eleget. Ez a nagyváradai esküdtzéki szervezésének jelen stádiuma. Hogy hol fogják az esküdtzéki tárgyalásokat tartani, arra nézve még nem történt megállapodás. Valószínűleg esetről-esetre kérelmezni fogják a megyeház gyűléstermének átengedését. Ez azonban csak ideiglenes állapot lesz, mert az igazságügyminiszternek **Gyalóka** y **Lajos** törvényszéki elnökhöz intézett leírata szerint a törvényszéki épületnek a **József-utca** felé való kibővítését a jövő tavaszon foganatba veszik.

VEGYESEK.

— **Az udvarlásság jutalma.** Olvasóink emlékeznek arra, hogy a katonainagy távlovaglás folyamán **Frigyes Lipót** porosz hercege volt az első német tiszt, a ki Bécsbe érkezett. Őt követte nyomban **Heyl** dragonyos-hadnagy a ki utközben utólérte volt a herceget s attól fogva udvariasan folyvást mellette maradt, mikor pedig a verseny célpontjának közvetlen közelébe jutottak, akkor még udvariasabban annyira mérsékelte hogy a herceg néhány lépéssel előbb érkezett oda. Nyilván ennek az udvarlásságnak a jutalma az, hogy a német császár most **Hely** hadnagyot a koronarend negyedik osztályával tüntette ki. A rendelt **Frigyes Lipót** herceg adta át a császár megbízásából, még pedig barátságos ebéd folyamán melyre a herceg **Heyl** hadnagyot meghívta. Ezzel kapcsolatban azt is közöljük olvasóinkkal, hogy **Erency József** király **Frigyes Lipót** porosz herceget huszár-alezredessé nevezte ki.

Utolsó posta.

— október 20.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: **Bánffy Dezső** báró, később **Bokross Elek**.

Jegyzők: **Josipovich Géza**, **Eszterházy Kálmán** gróf, **Molnar Antal**.

A kormány részéről jelen vannak: **Szapáry Gyula** gróf miniszterelnök, **Wekerle Sándor**, **Josipovich Imre**, **Fejérváry Géza** báró.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Az elnöki előterjesztések után következett a napirend: a honvédbizottság meghívója.

Vadnay Károly helyreigazítja **Visontai Soma** kifejezett ama téves feltevését, mintha ő azt állította volna, hogy **Hentzi** csak szorultságból bombáztatta Pestet. Csak azt mondta, hogy azt a szobrot nem tekinti a **Hentzié**nek, hanem az ott elesett katonák dicsőítésének. Sem szóló, sem a szabadelvűpárt nem dicsóiti **Hentzit**. Mutatja a prólóg felirata: „Nyugodjatog békében!” — Ez kiengesztelődés a halálban. És ez nem hazafiatlan dolog. (Helyeslés jobbfelől.)

Sághy Gyula nem vonja kétségbe **Szapáry** jóhiszeműségét, még abban sem, amivel a kiengesztelődés eszközeit megválasztotta. Azonban legalább csökönységnek, az igazság elleni konok küzdelemnek mondja a ridge visszautasítást, melyet **Szapáry Apponyi** kiegyenlítő csak jó akaratú indítványát fogadta. Az ítélettel az eljárás felett szóló és az egész ellenzék tisztában van és hiszi, hogy tisztában van evvel maga a nemzet is és a nemzet ezen ítélete, jól tudja, nem lehet kedvező a kormányra nézve. Nem lehet eltérni ama hagyományok táplálását, amelyeknek egyetlen célja, hogy Magyarország az összmonarchiába beolvasszassék. **Vadnaynak** és **Podmaniczkinék** halálával adózik azért, amit 48—49-ben cselekedtek, de viszont hamarnak látja azt az álláspontot, amelyet most foglalnak el. Kijelenti, hogy **Apponyi** javaslatát pártolja, de ha ezt a kormányt nem teszi magáévá, készséggel támogatja **Eötvös** határozati javaslatát, mert a nemzeti önérzet sértetlen megóvása kötelessége minden hazafinak.

Zichy Herman gróf sajnálattal látja a régi honvédek országszerte nyilvánuló állásfoglalását s még nagyobb sajnálattal azt, hogy az öreg honvédek nem a debreczeni honvédek álláspontját teszik magukévá. **Apponyi** üdvözli elhatározásáért, hogy csatlakozik a függetlenséghez, amivel ugyan bizonyos körök ellenszenvét kelti fel maga ellen, de viszont közelebb jut **Apponyi** e ténye által a nemzet szívéhez. A hangoztatott reciprozitást nem látja a tervezett ünnepélyben, mert a honvédekkel soha sem állnak egy nívoun a **Hentziek**. **Eötvös** határozati javaslatát pártolja.

Ugron Gábor nem érti, hogy miért van szüksége a nemzetnek újabb kibékülési aktusra. Azt mondta a miniszterelnök, hogy ez az aktus különben a hadsereg és nemzet kiengesztelődése lesz. Csak újból fel fogják szaggatni a létező sebeket. Annak idején, mikor **Sarneczky** ezredes megkoszoruzta az elesett osztrákok sírját, szóló kérdést intézett **Tisza Kálmán**hoz, a ki ezt a ténnyt tapintatlan eljárásnak nevezte. A király sokkal jobban megtartja a törvényt, mint azok a szolgák, a kik buzgóságukkal, tulbuzgóságukkal a nemzet érzelmeit meghamisítják. A hadsereg szelleme nem lehet más, mint a koronáé; ezt maga ő Felsége nyilatkoztatta ki. A hadseregnek és nem a nemzetnek kell alkalmazkodnia a korona nyilatkozataihoz. (Helyeslés balról). Nem azért megbotrányoztató ez a koszoruzás, hogy egyik katona megkoszoruzza a másik szobrát, hanem azért, mert az alkotmányosság járul koszorúval a zsarnokság elé. (Igaz! Ugy van! balról.) Az a koronázási ajándék, a melyet ő Felsége a honvédeknek adott, nem volt alamizsna, hanem elismerés ama szolgálatért, a mely lehetővé tette, hogy a megvédett alkotmányosság alapján ő Felséget megkoronázhatták. **Hentzi** hazaáruló volt, mert megszegte **Kossuthnak** adott becsület-szavát, hogy Magyarország ellen nem fog küzdeni. **Windischgrätz** ostromolta Bécs városát. Valjon megtűrnék-e a bécsiek, hogy **Windischgrätznek** szobrot emeljenek? Egy nemzet megbocsájthat, de feledni nem fog soha. A nemzet jövője a multon épül. Azt jelentené ez a megkoszoruzást, hogy a nemzet alkotmánya ellen való haroz jogos volt. **Racs** telenség egy sorba helyezni az alkotmányért küzdő honvédekkel zsoldos hadsereggel. (Zajos tetszés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) **Eötvös Károly** határozati javaslatát fogadja el. (Zajos tetszés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.)

Öt perc szünet után.

Béthy Akos beszédje elején **Vadnay Károly**lyal polemizál, a ki lehetetlen ügy védelmére vállalkozott. A miniszterelnök, mielőtt ezt a kezdeményezést megtette, értekeznie kellett volna a pártjával, a pártok vezérférfaival. A miniszterelnök nem meggyőzni hanem leszavazni akarja az ellenzékét. A megkoszoruztatást üzleti dolognak tekintette a miniszterelnök. De ez nem igazságos üzlet. Mi többet adunk mint a mennyit kapunk. A magyar hadsereg mindenütt, aradon és másutt is mindig lovagiasan viselték magukat, de nem ám az osztrák katonák. Meg kell adni előbb a nemzetnek az erkölcsi elégtételt. Törvénybe kell iktatni, hogy a honvédek küzdelme jogos volt és nevezzék el a mi honvéd zászlóaljainkat a vértanúk neveiről. A megkoszoruzás tényét a kormány kortes politikára használja. **Apponyi** javaslatát, annak elvetése esetén az **Eötvös** pártolja.

Táviratok.

A király Budapesten.

Budapest, október 20. (Saját tud. táv.) A király ma reggel 6 óra 13 perczkor **Gödöllőről**, külön udvari vonaton, a keleti pályaudvarba érkezett. A hatóság képviselőjében ma is **Pekáry József** főkapitányhelyettes volt jelen a király megérkezésénél. Délután 5 órakor a király visszautazik **Gödöllőre**.

Szögyény Bécsben.

Budapest, október 20. (Saját tud. táv.) **Szögyény-Márich László**, a király személye körüli minisater, Bécsbe utazott.

Az egyetemi ifjak.

Budapest, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Rákosi Jenő levelet intézett a tüntetni akaró egyetemi ifjakhoz, kérve őket, álljanak el a tüntetéstől, melynek már szándéka is megtisztelő Rákosira. Rákosi és Csávolyszky között különben párbaj lesz, úgy lehet már holnap; a segédek ma este tárgyalnak, megállapodásaik még nem tudhatók.

Ivánka és a honvédszobor.

Budapest, okt. 20. (Saját tud. táv.) Ivánka Imre nyilatkozatot tesz közzé, melyben álláspontját igazolja a honvédszobor ügyében s ebben kijelenti, hogy az osztrák katonák emlékének megkoszoruzásán nem lát semmit és e mellett marad továbbra is.

A kolera.

Budapest, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Éjfél óta ma délig a pesti barakkórházban 12, a budaiban 2, összesen 14 új beteget vettek föl, ugyanaz idő alatt a pesti barakkórházban 10 halálozás fordult elő. Az új betegek a következők: Wolf Róza (gyár-utca 5), Pék György (Hungária-ut 95), Petz László (k. váci-ut 74), Zongor Ferencz (Rottenbiller-ut, hajléktalanok menhelye), Stark Károly (ujkórház felvételi iroda). Huber János (ovoda-utca 54), Mittlerer János, (alföld-utcai menház), Kormánék József Szerdahelyi-utca 20, (Rókus kórház felvételi iroda), Pál János (k. váci-ut, szükségbarak), Molnár János (Felsőrakpart, 17. sz. uszályhajó), Barcsay Márton nap-számos (III. bécsi-utca 12), Horváth Ignác ácssegéd (bajnok-utca 13), Herdina Vilmos gyárimunkás V. kr. iparvasut állomás. Éjfél óta ma délig a budai barakkórházban halálozás nem történt.

A tisztviselő telepí járvány-bizottság, Lung György elnök vezetése alatt, az éjjel végigjárta a telep összes pinczelakásait. A bizottság több zsufolt és nedves lakást talált s ép ezért beadványt intézett a főorvoshoz, kérve, hogy a lakókat az egészségtelen lakásokból telepítse ki.

Az Orczy-ut 8 számú új házban — hol eddig is több difteritisz és kanyaró eset fordult elő — tegnap este egy lakó koleraiban megbetegedett. Alig vitték el a beteget, a szomszédasszonya a mit csak hamarosan magához vehetett, saját lakására hurcolta, hogy megmentsen a dezinfektoroktól. Az eset utóbb kiderült, az elrejtett holmit elvették tőle, őt pedig szigorúan megbüntették.

A keresetektől megfosztott házalók s a kolera által sújtott szegény nép mind- eddig vajmi kevés segélyben részesült. Az egyes előjáróságok folyosói délelőttön- kint megtelnek a segédelmet kérő szegényemberekkel. A központi járványbizottság sem rendelkezik elég pénzzel, úgy, hogy a napokban az egyik kerületi előjáró volt kénytelen a kerületi bizottságnak — 400 frtot kölcsönözni a szegények segélyezésére. Ugy a központi, mint a kerületi bizottságok köszönettel vesznek minden adományt.

Budapest, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Koleraiban éjféltől éjfélig 32 megbetegedés és 12 halálozás fordult elő. Dél óta esti 6 óráig 7 megbetegedés és 4 haláleset történt.

Pozsony, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Farkas Ferencz munkás ma reggel kolera-

gyanus körülmények közt meghalt. Lendvay megyei orvos ázsiai kolerát konstata- lalt, ürülékét Pertikhez Budapestre küldték.

Képviselőválasztás.

Szokolca, okt. 20. (Saj. tud. táv.) Szokolca választókerület polgárai, kiket eddig a komáromi főispánná kinevezett Rudnay Béla képviselt, ma egyhangulag Csernátony Lajost választották meg a kerület képviselőjévé.

A dahomey-i háború.

Páris, október 20. (Saj. tud. táv.) A tengerészeti miniszterium táviratot tesz közzé, mely Akpa-ból érkezett (Dahomey-be) s jelenti, hogy október 13-án, 14-én, és 15-én nagyfontosságú ütközetek folytak le. A dahomey-beliek jelentékeny veszteséget szenvedtek. A francziák közül halva esett el 18 ember, megsebesült 85 ember, köztük 6 tiszt. Dodds ezredes elébb ellátja csapatait élelmi szer- rekkal s azután a Kato folyónál támadja meg az ellenséges vonalat.

Páris, október 20. (Saj. tud. táv.) Dodds ezredes jelenti Akpából, hogy az október 13-án elhagyott erősségeket újra bevette s a dahomeybelieket október 15-én visszaverte.

A Gagarin-ügy.

Petervár, október 27. (Saj. tud. táv.) Kábdébo titkos tanácsos megbízást kapott, hogy a hírhedt Gagarin-féle Duna- gözsajózási társaság ügyeit felülvizsgálja.

Az elégtelen spanyolok.

Madrid, október 20. (Saj. tud. táv.) A félhivatalos Imparcial jelenti: A kormány elégedetlen, mert a Sevillában tartott katolikus kongresszus eltűrt oly nyilatkozatokat, melyek a pápa világi hatalmának helyreállítása érdekében tétetek volt.

Kedvező hír a koléráról.

Havre, október 20. (Saj. tud. táv.) Hivatalosan jelentik, hogy a kolera itt megszűnt.

Suszter-kongresszus.

Zürich, okt. 20. (Saj. tud. táv.) A czipészek nemzetközi kongresszusa Zürichben, az 1893. év őszen tartatik, ke- véssel a szocialisták nemzetközi kon- gresszusa előtt.

Közgazdaság.

Szeszület.

— Október 20. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 51.—, kicsinyben 51.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. október 20.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	111.90
Magyar papírjárdék 5%	100.45
Magyar vasúti kölcsön	120.50
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás	118.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—

Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsmaavlásági kötvény	—
Magyar nyeregménysorsjegy-közlő	146.—
Tiszasszabályozási és segedi sorsjegy	139.—
Osztrák járadék papírban	96.50
Osztrák járadék ezüsten	96.25
Osztrák járadék aranyban	115.—
1860-ki államsorsjegyek	140.25
Osztrák-magyar bankrészevény	980.—
Magyar hitelbankrészevény	357.—
Osztrák hitelintézet részevény	310.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.51
Német birodalmi márka	58.75
London	119.80
20 márkás arany	11.75

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —
Budapest, okt. 20. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irány- zat	100 kilogramm frt
Buzza	bánsági	szilárd	7.40 — 7.95
	tiszavidéki	"	7.50 — 8.20
	pestvidéki	"	7.45 — 8.15
	fehérmezei	"	7.45 — 8.15
	bácskai	"	7.50 — 8.05
észak-magyarországi	"	"	"
Rozs	—	szilárd	6.55 — 6.80
Árpa	takarmány	lanyha	5.30 — 5.50
	égetni való	"	5.70 — 6.20
sörfőzdei	"	"	6.40 — 7.50
Zab	—	szilárd	5.65 — 5.90
Tengeri	bánsági	szilárd	4.80 — 4.85
	másnemű	"	4.75 — 4.80
Káposzta-repcze	—	szilárd	11.31 — 11.75
Köles	—	szilárd	4.75 — 5.—
Buzza	tavasza	szilárd	7.45 — 7.45
	junius 1892	"	7.75 — 7.75
ősze	"	"	"
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	4.82 — 4.84
	szept.-okt. 1891	"	5.04 — 5.04
Zab	Bpest sz. tavasz	lanyha	5.43 — 5.44
"	"	ősze	5.68 — 5.70
Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	lanyha	—

Aradvárosi

Évadbérlet
21. szám.

színház.

Havibérlet
21. szám.

Pénteken, 1892. évi október hó 21-én:

A SAINT-CYRI KISASSZONYOK.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: id. Dumas 8. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Anjou herceg, később spanyol király	Góth.
Saint Heram gróf, kegyencse	Pethes.
Dubouloy, hercules	Bónis.
D'Harcourt gróf, nagykövet	Szepesi.
Comtois, komornok	Takács.
Rendőrbiztos	Szabó.
Ajtónálló	Fáncsy.
Inas	Kassay.
De Mérian Charlotte	Haraszti H.
Mauclair Lujza	Tárnoki G.
Egy spanyol tiszt	Vank.

Kezdeté 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Október 20. —

Fehér Kereszt szálloda: Ignatovits Pál magánzó Gyula. Hoch Bálint magánzó, Temesvár. Pekonovits Dániel birtokos, Békés. Gergey Lajos birtokos, Békés. Neuhold A. mérnök, Makó. Klein Ede magánzó és családja, Oravioza. Friedmann Ferencz birtokos és neje, Beél.

Vass szálloda: Weiss Móricz magánzó, Debreczen. Zórád János hivatalnok, Szt.-Anna. Abeles József orvos, Szeged. Klement József mérnök, Soborsin.

Náder szálloda: Klein és Zeun kereskedők, Csanád. Husz Mór gyáros, Szolnok. Petrovits Antal gazdálkodó, Nagylak.

Három Király szállója: Istvánfy Béláné birtokosné Szemlak. Kass N. vendéglős, Szeged. Herbei István malombérlő, Soborsin. Ritter Károly birtokos, Szemlak.

Magyar Korona szálloda: Pendl A. kereskedő, Temesvár. Bayer Bernát kir. mérnök, Vác. Horváth Károly pénzügyőr, Debreczen.

Felelős szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

M. kir. államvasutak.

129698 | 42 C. I.

801. 1-3

Hirdetmény.

Magyarvasuti kötelek. (A magánosó küldeményekre fennálló kivételes díjszabás hatályon kívül helyezése)

A magánosó küldeményeknek kocsai és fuvarlevelenkint legalább 5000 kgr. feladása, vagy a szállítási díjnak ezen súly után való fizetése mellett Deés-, Fperjes-, Kocsárd és Mármaros-Szigetről való szállítására 1891. évi július hó 1-től érvényes kivételes díjszabás f. é. november hó 30-tól kezdve hatályon kívül helyeztetik. Helyette új hasonló kivételes díjszabás fog életbe léptetett, melynek kiadása annak idején külön fog hirdettetni.

Budapest, 1292. október 16-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
a részes vasutak nevében.

M. kir. államvasutak igazgatósága

133893 C. Y. szám.

799 1-3.

HIRDETMEYNY.

(Új katona menetdíjak életbeléptetése a csatlakozási forgalomban.)

Folyó évi november hó 1-vel a következő díjszabási pótlékok lépnek életbe:

1.) I. pótlék a f. é. január hó 1-től, a cs. kir. államvasutak állomásaival való közvetlen személyforgalomban érvényes díjszabáshoz.

2. II. pótlék az Ausztria-Magyarország és Bosznia közötti közvetlen személyforgalomban 1892. évi február hó 1-től fennálló díjszabáshoz.

3.) II. pótlék a szab. osztrák-magyar államvasutársaság állomásaival való közvetlen személyforgalomban 1892. április hó 1-től érvényes díjszabáshoz.

Ezen pótlékok megváltoztatott katona menetárakat tartalmaznak. A pótlékok egyes példányai a részes vasutak igazgatóságánál 10 krért kaphatók. Budapest, 1892. október hó 13-án.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak

133314

Hirdetmény.

A magyar és osztrák vasutakon érvényes közös díjszabási határozmányokhoz (díjszabás I. rész) XI. pótlék életbeléptetése.

A magyar-, osztrák és közös vasutak (a cs. kir. szab. déli vaspálya társaság kivételével a cs. és kir. Bosznia vasut és a banyaluka-doberlini cs. és kir. katonai vasut vonalainak területén az 1887. évi szeptember hó 1-től érvényes, a gyors- és teherárúk, valamint élő állatok, járművek és hullák szállítására nézve közös határozmányokat tartalmazó díjszabáshoz (I. rész) folyó évi november hó 1-én a XI. pótlék lép életbe, mely az árúk szállítására érvényes általános határozmányokra és az áruosztályozásra vonatkozó módosításokat és kiegészítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék példányai a magy. kir. államvasutak díjszabási osztályába valamint a többi részes vasutigazgatóságnál szerezhetők meg, Budapest, 1892. október 10-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága
egyszersmind a részes vasutak nevében is.

12438 | 892.

772 3-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszterium 73761. sz. a. kelt körrendeletével a ragályfógo tárgyaknak, rongyoknak, ócska ruháknak, köteleknek, használt ágy és fehéreneműeknek, friss gyümölcsnek, zöldség és főzeléknek, továbbá a nem bádogszelenczében conservált halaknak és nyers állati terményeknek nemkülönbön kaviárnak, üres, használt cukor és gabonaszakoknak valamint minden oly csomagnak, melynek csomagozásához nem új vászon vagy szövét használtatott, eddig Oroszországgal és Németországgal szemben érvényben lévő tilalmát Galicziára és Bukovinára is kiterjesztette.

Mirel a közönséget azzal értesitem, hogy a fentebb jelzett vidékről érkezett s megjelölt árúk megsemmisítettnek fognak.

Arad, 1892. október 8-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

12785. k. h.

794 1-3

HIRDETMEYNY.

A közönség megnyugtató tájékozása végett kötelességemnek tartom közzétetni már most a nagym. belügyminiszteriumnak 77635. számú körrendeletét, mely szerint az esetre, ha valamely helyen cholera fellépne, nehogy a betegség onnan széthurczoltassék, az illető postahivatalnak a következő tárgyakat tartalmazó csomagoknak és árumintáknak a szállításra való felvételét tiltotta meg:

1. Rongyok;
2. Használt ruha, használt fehér és ágyneműk;
3. Ócska kötelek és alattságok, használt zsákok;
4. Friss vagy aszalt gyümölcs, zöldség, főzelék neműk;
5. Hus és egyéb nyers állati termékek (zsír, tej s abból készütek, pld. vaj, sajt, nyers bőr) kolbász és hurkaneműk, Kaviár, halak, kivéve ha bádogszelenczében vannak elhelyezve (conserválva.);
6. Ócska vászonba, vagy más, használt szövethöz göngyölt bármily tartalmú küldemények.

Kelt Aradon, 1892. évi október 16-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

17887 | 892.

789 3-3

Hirdetmény.

A nagym. keresk. ügyi m. k. miniszterium 29226 | 892. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági területén lakó azon kereskedők és iparosok névjegyzéke, kik az aradi kereskedelmi és iparkamarának a folyó évben végrehajtandó újjáalakításánál választói joggal és választhatói minősítvényvel bírnak, 1892. évi november hó 20-ik napjától 27-ik napjáig bezárólag a városházán Green Nándor rendőrhadnagy hivatalos helyiségében közszemlére kitéve lesznek, hol azokat a hivatalos órák alatt bárki is megtekintheti.

A fentebbi határidő után még 8 napig azaz f. évi november hó 4-ig bezárólag jogában áll bárkinek, a névjegyzék ellen felszólámlással élni, a végett, hogy abból az olyanok kik vagy választói jogosultsággal vagy választhatói minősítvényvel nem bírnak, töröltesse, vagy pedig az abból kihagyottak pótlólag felvétesse.

Az ily felszólámlások Arad sz. kir. város tanácsához írásban intézendők.

Arad, 1892. évi október hó 15.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége.

26158 | I. szhoz,

785 1-3

Pályázati hirdetmény.

I. és II. rangú talpfák szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1894. évre szükségilendő mintegy 35700 darab első és 17000 drb másodrangú talpfa szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

A talpfák 5 százalékanak ütközési, 95 százalékanak pedig közbenső talpfának kell lennie. Ajánlható tölgy és telitlen vagy telített bükk-talpfa. Ha telített bükk-talpfa ajánlatik, a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy szükségletét tetszése szerint tölgy vagy bükk-talpfaival fedezhesse, hogy a kiirt mennyiséget 25 % al felemelhesse vagy leszállíthassa.

A talpfák 1893 évi február hó 1-étől szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben szállítandók be.

A pályázati feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők s a budapest-déli üzletvezetőség által díjtalanul kiszolgáltatnak esetleg posta útján megküldetnek.

A szállítási feltételek szintén megtekinthetők valamennyi üzletvezetőségnél de csak készpénz fizetés mellett szerezhetők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárában (Budapest, Andrassy-ut 73/75.)

Az általános szállítási feltételek 1 példány 25 kr, a különleges szállítási feltételek 1 példány 15 kr.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. évi november 15-én déli 12 óráig nyújtandók be. a bánatpénz pedig november 14-ének déli 12 órájáig teendő le, a budapest-déli üzletvezetőségnél.

Budapest, 1892. október hó 12.

Az üzletvezetőség.

12682 | 892.

786 2-3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 78384 | VII. 11. sz. alatt kelt körrendelete alapján értesitem Arad város lakosságát, hogy a Budapest fő és székvarosban fellépett cholera továbbterjedésének megakadályozása érdekében a keresk. ügyi miniszter ur f. évi 68124. sz. rendeletével Budapestről a következő cikkek kivételét zárta ki:

1. Rongyok,
2. Ócska ruhák,
3. Használt ágy,
4. Használt (mosatlan fehéreneműk)
5. Ócska alattságok és kötelek.
6. Friss gyümölcs, friss főzelékeműk és friss zöldség, száraz főzelék (bab, borsó, lencse, rizs, stb.) nem esik tilalom alá.
7. Kaviár és halak, kivéven azon halakat, melyek légmentesen elzárt bádogszelenczékben bocsáttattak áruba.

8. Hus és egyéb nyers állati termények u. m. kolbász és hurka) kivéve a szalámit), nyers azaz friss és nem tökéletesen kiszáradt bőrök, kivéven a kiszáradtakat), tej, vaj, taró és lágy sajt, préselt zsír, olvasztott zsír, (kivéven a szalonvát,) haj, szőr és serte toll, friss belek, ha sózva vannak is, tökéletesen száraz belek nem esnek tilalom alá.

Mosatlan gyapju, csontok s egyéb nyers állati hulladékok és végül rongyokba göngyölt bármely tartalmú küldemények.

Midőn tehát erről Aradváros lakosságát a jelen hirdetmény útján értesitem, egyidejűleg köz tudomásra hozom, hogy a fent jelölt s netán ide érkezendő cikkek a további intézkedésig a pályaudvaron visszatartva lesznek, a Budapestről érkezett s itt megszállt egyének pedig miként az a f. évi 12501. sz. a. kelt hirdetményben már közölve lett, 5 napig orvosi felügyelet alá fognak helyeztetni.

Kelt Aradon, 1892. évi október hó 13-án, a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

12674 | 892.

787 3-3

Hirdetmény.

A folyó évi 12501. sz. a. kelt s hirdetményileg is közzétett rendeletem kapcsán felhivom Aradváros lakosságát, az összes vendégfogadó, magán és iparos szállók tulajdonosait, hogy mindazokat, kik Szegedről városunkba érkeznek s akár magánosoknál, akár nyilvános vendégfogadóba, vagy iparos szállón megszállnak, a kapitányi hivatalnál bejelentésük, mivel ellen esetben az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 316. §-a értelmében fog a mulasztó ellen az eljárás folyamatba tétetni.

Kelt Aradon, 1892. évi október hó 12-én, a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

12501 k. h.

1-3

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 77170 sz. a. kelt körrendelete alapján f. évi 8996. 10670, 10671 és 11276. sz. a. kiadott s Oroszország, Németország, Franciaország és Bukoinából érkezett és itt megszállt utasok bejelentésének kötelezettségére vonatkozó, hirdetményileg is közzétett rendeletem kapcsán felhivom Aradváros lakosságát az összes vendégfogadók, magán és iparos szállók tulajdonosait, hogy mindazokat kik Romániából, valamint Budapestről érkeznek és a város területén akár nyilvános fogadóba, magán vagy iparos szállón, végül magánosoknál megszállnak, azokat a kapitányi hivatalnál haladéktalanul bejelentésük, minthogy ellen esetben a mulasztó az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-a értelmében 300 fr-ig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

Kelt Aradon, 1892. évi október hó 9-én a város kapitányi hivatala mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Pécskai járási főszolgabírósaától.

1796 | 1892.

803. 2-3.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött és M.-Pécska, Ó-Pécska, Ó-Bodrog, Szemlak, Kis-Pereg és N.-Pereg községek területében Magyar-Pécska község székhellyel szervezett körállatorvosi állásra pályázat nyitattik.

A körállatorvos évi javadalma 600 frt, — nappali látogatási díj vényvel együtt 20 kr, — éjjeli pedig 40 kr; — azon esetben pedig, ha a hasznos háziállat a körállatorvos lakására vezetetik, eljárás díja vényvel együtt 10 kr.

A körállatorvost eljárásai alkalmával díjtalanul kiszolgáltatandó természetbeni fuvar illeti meg, melyet az illető község, vagy magán fél, a ki segítségét igénybe veszi, köteles kiszolgáltatni. A magánfelek részére kiszolgáltatandó bizonyítványokért 50 kr jár neki. Műtétek utáni díja pedig 50 kr. A körállatorvos köteles a községek tenyész hasznos házi állataira díjtalanul felügyelni és azokat gyógykezeltetni.

A választás folyó évi november hó 24-én d. e. 9 órakor fog hivatalomban megtartatni.

A pályázatok f. é. november hó 23-ik napjának d. u. 5 órájáig az alólírt főszolgabíróshoz adandók be. Azontul beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

Pécska, 1892. évi október hó 16-án.

Vásárhelyi
főszolgabíró.

M. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége.

15883 | I. szám.

781. 3-3.

Pályázati hirdetmény.

(talpfák szállítása iránt.)

A miskolczi üzletvezetőség vonalaira 1893. évre 8500 db. ütközési és 97050 db. közbenső I. rangú, 4200 db. ütközési és 47100 db. közbenső II. rangú talpfára van szükség, melyek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdetik.

Ajánlható tölgy vagy telített és telítetlen bükk talpfa. Ha telített bükk talpfa ajánlatik a telítési mód az ajánlatban pontosan körülírandó.

A talpfák 1893 évi február 1-étől szeptember végéig egyenlő havi részletekben szállítandók.

A szállítási feltételekre vonatkozó határozmányok az összeg (25 és 15 kr) előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtároltól, a részletes pályázati feltételek pedig üzletvezetőségünkől díjmentesen megszerezhetők.

Az ajánlattevőkről feltételezik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket jól ismerik s abban foglaltakat elfogadják és tett ajánlatukkal az azokra vonatkozó határozathozatalig szóban állanak.

A szállításra kiírt mennyiségre vonatkozó ajánlatok lepecsételve a miskolczi üzletvezetőség I. osztályához folyó évi november hó 15-én déli 12 óráig nyújtandók be ezen külczimmel: «Ajánlat talpfák szállítására 15883 számhoz», a bánat pénz pedig f. é. november hó 14-jéig teendő le az üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál.

Miskolczon, 1892. október hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

2063 | 892. sz.

804 2-3

Hirdetmény.

Szeszes italok kimérési joggal összekötött és Otlaka község mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyvendéglő 1893. és 1894. évekre haszonbérbe adandó lévén, ennek nyilvános árverés utjánai biztosítására határnapul **folyó évi november hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája** Otlaka község házához kitűzetik.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítettek, hogy 175 forint kikiáltási ár 20 százalékát bánompénz gyanánt letenni kellend.

A feltételek az árverés napjáig a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Otlakán, 1892. október 17.

Desseanu,
jegyző.

Fark Flóra,
II. bíró.

783-892. gazd. sz.

780 3-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város részére 1893-ik évben szükséges olaj és gyertya, valamint üveges és köteles munkák és végül papírneműek szállítása iránt **f. évi október hó 24-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár az olajnál kilogrammonként 14 kr., a gyertyánál 500 grammos csomagolásban 1 kilogramm 80 kr., a többi cikkeknek árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteeendő a világítási anyagoknál 50 frt, a papírneműeknél 150 frt, a többieknek pedig a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

22849 | I. sz.

806 1-3

Pályázati hirdetmény.

Talpfák szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének vonalain az 1893. évben mintegy 28,200 darab I-ső és 11,800 db. II-od rangú talpfa fog szükségeltetni, mely 1893. évi február hó 1-től szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben leszen beszállítandó.

Ezen talpfák szállítása a 129381 | 91. szám alatti általános és a tölgy illetve bükk talpfa szállítására nézve fenálló 21987 | 92. sz. különleges szállítási valamint a részletes pályázati feltételek alapján eszközözendő, mely feltételek az üzletvezetőség I. osztályánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

A részletes pályázati feltételek az üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek pedig az összeg (25 és 15 kr.) előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtároltól megszerezhetők.

Mind egyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri és azokat elfogadja.

A talpfák 10%-ának ütközési, 90%-ának pedig közbenső talpfának kell lenni.

Ajánlható tölgy is telítetlen vagy telített bükk talpfa.

Ha telített bükk talpfa ajánlatik, a telítési mód pontosan körülírandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy szükségletét tetszése szerint tölgy vagy bükk talpfaival fedezhesse, hogy a kiírt mennyiséget 20%-al felemelhesse vagy leszállithassa.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. évi november 15-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők, a bánatpénz pedig f. évi november 14-ig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál teendő le.

Arad, 1892. október hóban.

Az üzletvezetőség.

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztesség-tudásból kivetkőztet.

Igy esett meg most, hogy **egy**

versenyársunk teljesen fejet vesztvén

az **Esterházy cognac** bámulatos sikerein, (és mindenesetre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — a minnek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlan és nevetséges vádakot szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenyársunk fogadja részvétünket! Részolgál.

Részünkről csak azt említjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

lett minden kiállításon, melyen részt vett, **első díjakkal** kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól, gyógyszerészekről, kereskedőktől és a nagy közönység köréből ezrekre rugó **elismerő leveleket** és hogy

csakis az Esterházy cognac kedvence a nagy közönységnek.

Mi csakis a nagy közönység véleményét tartjuk mérvadóknak, és pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenféle hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacunk jóságáért, **ez szerezte meg nekünk a nagy közönység rokonszenvét**, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére — megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár.

Budapest—Angyalföld.

805 2-2